

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
SVEIKATOS CENTRO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
SVEIKATOS CENTRO VIDAUS TVARKOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2024 m. kovo 12 d. Nr. V-15
Kuršėnai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Sveikatos priežiūros įstaigų, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo, Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo ir kitais įstatymais, reglamentuojančiais sveikatos priežiūros įstaigų veiklą bei viešosios įstaigos Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centro Įstatų, patvirtintų Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T-392 VI skyriaus 36.19 punktu:

1. T v i r t i n u VŠĮ Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centro vidaus tvarkos taisykles (pridedama).

2. Į p a r e i g o j u su vidaus tvarkos taisyklėmis supažindinti darbuotojus pasirašytinai arba elektroninėmis priemonėmis:

2.1. sekretorių - administracijos, finansinės apskaitos, bendrojo ir ūkio skyriaus, ligoninės ir Kuršėnų socialinės globos padalinio darbuotojus;

2.2. vyriausiąjį slaugos administratorių – šeimos medicinos skyriaus darbuotojus;

2.3. struktūrinių padalinių vadovus – padalinio darbuotojus.

3. Į p a r e i g o j u slaugos administratorius ir struktūrinių padalinių vadovus užtikrinti, kad vidaus tvarkos taisyklės būtų laikomos pacientams (ar jų atstovams) ir socialinės globos padalinio gyventojams matomose vietose.

4. Laikau netekusiomis galios Vidaus tvarkos taisykles, patvirtintas VŠĮ Šiaulių rajono PSPC direktoriaus 2020 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-95, VŠĮ Kuršėnų ligoninės direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-55 ir VŠĮ Šiaulių rajono Gruzdžių ambulatorijos direktoriaus 2021 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. D-01.

5. P a s i l i e k u sau įsakymo vykdymo kontrolę.

Direktorė

Zita Jablonskienė

Parengė

Vyriausioji dokumentų valdymo specialistė

Jurgita Šiurkuvienė

PATVIRTINTA

VšĮ Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centro
direktorius 2024 m. kovo 12 d.
įsakymu Nr. V-15

VŠĮ ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SVEIKATOS CENTRO VIDAUS TVARKOS TAISYKLĖS

I. BENDROJI DALIS

1. Viešoji įstaiga Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centras (toliau tekste - Įstaiga) 2024-02-01 įregistruota Juridinių asmenų registre, Įstaigos kodas 306673280.

2. Įstaiga organizuoja ir teikia šias asmens sveikatos priežiūros paslaugas:

2.1. pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros medicinos: šeimos medicinos, psichikos sveikatos priežiūros, paliatyvios pagalbos;

2.2. bendrasis asmens sveikatos priežiūros: akušerio praktikos, slaugos (bendrosios praktikos slaugos, bendruomenės slaugos, psichikos sveikatos slaugos, ambulatorinės slaugos paslaugos namuose), ergoterapijos, kineziterapijos, gydomojo masažo, dienos stacionaro, medicinos psichologo praktikos, laboratorinės diagnostikos;

2.3. pirminės stacionarinės asmens sveikatos priežiūros: palaikomojo gydymo ir slaugos, paliatyvios pagalbos;

2.4. antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros medicinos: vidaus ligų, neurologijos, kardiologijos, endokrinologijos, geriatrijos, dermatovenerologijos, vaikų ligų, oftalmologijos, otorinolaringologijos, reumatologijos, fizinės medicinos ir reabilitacijos, ortopedijos ir traumatologijos, akušerijos ir ginekologijos, chirurgijos, urologijos, psichiatrijos;

2.5. ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros medicinos: echoskopijos, radiologijos (rentgenodiagnostikos), ambulatorinės medicininės reabilitacijos (suaugusiųjų: judamojo-atramos aparato pažeidimų, nervų sistemos ligų; vaikų: judamojo-atramos aparato pažeidimų, nervų sistemos ligų), psichoterapijos (psichoterapinė konsultacija, psichoterapijos seansai);

2.6. pirminės ambulatorinės asmens sveikatos odontologinės priežiūros (pagalbos) – odontologijos;

2.7. antrinės ambulatorinės asmens sveikatos odontologinės priežiūros (pagalbos) – odontologijos;

2.8. ambulatorinės asmens sveikatos burnos priežiūros – burnos higienisto praktikos;

2.9. socialinės globos / institucinės socialinė globos (ilgalaikės, trumpalaikės) suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus žmonėms.

3. Įstaigos vidaus darbo tvarkos taisyklės (toliau tekste - taisyklės) reglamentuoja Įstaigos ir jos struktūrinių padalinių bendrą darbo tvarką.

4. Vidaus tvarkos taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos priežiūros įstatų, Sveikatos draudimo, Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo ir kitais įstatymais bei teisės aktais, reglamentuojančiais sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, sveikatos apsaugos ministro įsakymais, Šiaulių rajono savivaldybės bei kitais teisės aktais.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **Pacientas** – asmuo, kuris naudojasi Įstaigos teikiamomis paslaugomis, nepaisant to, ar jis sveikas ar ligonis.

5.2. **Paciento atstovas** – atstovas pagal įstatymą (tėvai, tėviai, globėjai, rūpintojai) arba atstovas pagal pavedimą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

5.3. **Nepilnametis pacientas** – pacientas iki 18 metų, išskyrus asmenis nuo 16 iki 18 metų, kuriuos teismas pripažino visiškai veiksniais (emancipuotais).

5.4. **Įstaigos darbuotojas** – asmuo, kurio pareigas reglamentuoja darbo sutartis, pareigybės aprašymas, saugos darbe instrukcija, įstaigos vadovo įsakymai.

5.5. **Asmens sveikatos priežiūros paslaugos** (toliau – paslaugos) – paslaugos, kurių tikslas

laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, patikrinti, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą, teikiamos turint Valstybės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos išduotą licenciją.

5.6. **Socialinės globos paslaugos** - visuma paslaugų, kuriomis suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba.

5.7. **Mokamos paslaugos** – asmens sveikatos priežiūros įstaigos teikiamos paslaugos, už kurias moka patys pacientai arba už juos gali mokėti kiti fiziniai arba juridiniai asmenys norminių bei lokalinių teisės aktų nustatyta tvarka.

5.8. **Nemokamos paslaugos** – paslaugos apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo, valstybės ir savivaldybių biudžeto, Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka ir dėl kurių įstaiga yra sudariusi sutartį su teritorine ligonių kasa, savivaldybe ir kitomis įstaigomis.

5.9. **Siuntimas** – tai gydytojo kreipimasis į kitą gydytoją, siekiant pasikonsultuoti dėl paciento sveikatos būklės, diagnozės nustatymo ar patikslinimo, gydymo taktikos (pradėti, pratęsti, pakeisti ar nutraukti pradėtą gydymą) ar darbingumo, pateikiant informaciją apie pacientui iki siuntimo nustatytą diagnozę, atliktus tyrimus ir konsultavusių gydytojų specialistų išvadas, taikytą gydymą.

5.10. **Duomenų subjekto (paciento) sutikimas** – konkretus ir nedviprasmiškas tinkamai informuoto duomenų subjekto (paciento) valios išreiškimas sutikimu arba vienareikšmiais veiksmais, kuriais jis sutinka, kad būtų tvarkomi su juo susiję asmens duomenys, su fizine ar psichine asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie asmens sveikatos būklę. Pacientas ar jo atstovas susipažįsta patvirtindamas parašu pateikiamose sutikimų ir kitų medicininių dokumentų formose.

5.11. **Asmens duomenys** – informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas/pacientas), pagal asmens kodą, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės ar socialinės tapatybės požymius.

5.12. **Duomenų tvarkymas** – bet kokia automatizuotomis (informacinių technologijų priemonėmis) arba neautomatizuotomis priemonėmis (susistemintose rinkmenose, pvz., popierinėse ligos istorijose ir pan.) su asmens duomenimis ar asmens duomenų rinkiniais atliekama operacija ar operacijų seka, kaip antai rinkimas, įrašymas, rūšiavimas, sisteminimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, susipažinimas, naudojimas, atskleidimas persiunčiant, platinant ar kitu būdu sudarant galimybę jais naudotis, taip pat sugretinimas ar sujungimas su kitais duomenimis, apribojimas, ištrynimasis arba sunaikinimas.

5.13. **ESPBI IS** - Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinė sistema, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 7 d. nutarimu Nr. 1057 bei kitais teisės aktais ir susijusi su pacientų atvykimo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą fakto registravimu, elektroninės sveikatos istorijos tvarkymu, pranešimų siuntimu, apskaitos ir statistinių duomenų teikimu, siuntimų išdavimu, skiepų kalendoriaus tvarkymu, medicininių vaizdų duomenų įvedimu ir peržiūra naudojantis ESPBI IS priemonėmis, pacientų naudojimusi elektroninėmis sveikatos paslaugomis (toliau – e. sveikatos paslaugos).

5.14. **Nuotolinė sveikatos priežiūros paslauga** - naudojantis informacinėmis ir elektroninių ryšių technologijomis, kuriomis galima identifikuoti asmenį, teikiama šeimos gydytojo ar šeimos gydytojo komandos narių. Paslaugos paskirtis - skirti asmeniui pakartotinius tyrimus, tęsti vaistinių preparatų ar medicinos pagalbos priemonių skyrimą.

5.15. **Privalomasis sveikatos draudimas** – valstybės nustatyta asmens sveikatos priežiūros ir ekonominių priemonių sistema, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo nustatytais pagrindais ir sąlygomis garantuojanti privalomuoju sveikatos draudimu draudžiamiems asmenims, įvykus draudimui įvykiui, sveikatos priežiūros paslaugų teikimą bei išlaidų už suteiktas paslaugas, vaistus ir medicinos pagalbos priemones kompensavimą.

5.16. **Papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas** – papildomojo (savanoriškojo) sveikatos draudimo sutartyse nustatytos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, atlyginamos pagal šias sutartis po papildomojo sveikatos draudimo draudiminio įvykio. Papildomasis (savanoriškasis)

sveikatos draudimas vykdomas Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo, Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Taisyklės skelbiamos pacientams ir darbuotojams matomoje vietoje bei Įstaigos internetinėje svetainėje <https://srsc.lt>.

II. ĮSTAIGOS STRUKTŪRA IR DARBO LAIKAS

7. Įstaigos struktūrą sudaro:

7.1. Administracija, Finansinės apskaitos skyrius, Bendrasis skyrius, Ūkio skyrius.

7.2. Įstaigos struktūriniai padaliniai:

7.2.1. Šeimos medicinos skyrius;

7.2.2. Psichikos sveikatos centras;

7.2.3. Slaugos paslaugų namuose padalinys;

7.2.4. Paliatyvios pagalbos namuose padalinys;

7.2.5. Odontologijos skyrius;

7.2.6. Šeimos gydytojo kabinetai: Daugėlių, Drąsučių, Ginkūnų, Kairių, Raudėnų;

7.2.7. Ambulatorijos: Bazilionų, Bubių, Gruzdžių, Kužių, Meškuičių, Šakynos;

7.2.8. Medicinos punktai: Aukštelkės, Bridų, Dirvonėnų, Gilvyčių, Kurtuvėnų, Micaičių, Naisių, Pakapės, Šiupylių, Varputėnų, Verbūnų, Žarėnų;

7.2.9. Priėmimo – skubios pagalbos skyrius;

7.2.10. Gydytojų specialistų ambulatorinių konsultacijų skyrius;

7.2.11. Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyrius;

7.2.12. Suaugusiųjų dienos stacionaro skyrius;

7.2.13. Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius;

7.2.14. Geriatrijos dienos stacionaro skyrius;

7.2.15. Gydytojo kardiologo ir slaugytojo konsultacijų kabinetas asmenims, sergantiems širdies nepakankamumu;

7.2.16. Socialinės globos padaliniai: Kuršėnų, Meškuičių.

7.3. Administracijos, Finansinės apskaitos skyriaus, Bendrojo skyriaus, Ūkio skyriaus darbo laikas (išskyrus darbuotojus, dirbančius pagal individualų darbo laiko režimą):

7.3.1. pirmadieniais – ketvirtadieniais nuo 8.00 val. iki 17.00 val., pietų pertrauka nuo 12 iki 12.45 val.;

7.3.2. penktadieniais nuo 8.00 val. iki 15.45 val.

7.4. Šeimos medicinos skyriaus, Psichikos sveikatos centro, Odontologijos skyriaus darbo laikas: pirmadieniais – penktadieniais nuo 7.00 val. iki 19.00 val.

7.5. Priėmimo – skubios pagalbos skyriaus darbo laikas: visą parą;

7.6. Gydytojų specialistų ambulatorinių konsultacijų skyriaus darbo laikas: pirmadieniais – penktadieniais nuo 7.00 val. iki 19.00 val.;

7.7. Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriaus darbo laikas: pirmadieniais – penktadieniais nuo 7.00 val. iki 19.00 val.;

7.8. Šeimos gydytojų kabinetų, ambulatorijų ir medicinos punktų darbo laikas: pirmadieniais – penktadieniais nuo 7.00 val. iki 19.00 val.

7.5. Po Įstaigos darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis pirminės ambulatorinės medicinos paslaugos teikiamos:

7.5.1. VšĮ Respublikinėje Šiaulių ligoninėje:

7.5.2.1. suaugusiems – ligoninės priėmimo skyriuje, adresu: V. Kudirkos g. 99, Šiauliai;

7.5.2.2. vaikams – Moters ir vaiko klinikoje, adresu Architektų g. 77, Šiauliai.

7.5.2. Būtinoji odontologinė pagalba teikiama VšĮ Šiaulių centro poliklinikoje, adresu: Vytauto g. 101, Šiauliai.

7.5.3. Ūmiai susirgus, esant neatidėliotinoms indikacijoms, kviečiama GMP bendruoju pagalbos telefonu 112.

III. PACIENTŲ KREIPIMOSI Į ĮSTAIGĄ TVARKA DĖL PIRMINĖS AMBULATORINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ

8. Pacientas (ar jo atstovas), pasirinkęs šią įstaigą, atvyksta į Šeimos medicinos skyriaus registratūrą darbo dienomis nuo 7.00 val. iki 19.00 val. ar struktūrinį padalinį, pateikia asmens dokumentą (pasą arba tapatybės kortelę), užpildo bei pasirašo „Prašymą gydytis pasirinktoje pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigoje“ (forma Nr. 025-025-1/a). Prašymas pildomas remiantis asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu. Nepilnamečių prašymus pildo ir pasirašo vienas iš tėvų, jei tėvų nėra – globėjas.

9. Pacientas, nepasirinkęs gydytojo, savo sutikimą lankytis pas įstaigos administracijos skiriamą gydytoją patvirtina parašu formoje Nr. 025-025-1/a.

10. Paslaugos Įstaigoje teikiamos pacientui davus sutikimą, kuris įforminamas užpildžius formą: „Sutikimas dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir asmens duomenų tvarkymo“.

11. Pacientai, pageidaujantys naudotis informacinės sistemos paslaugomis (registruotis pas gydytojus, matyti savo tyrimų rezultatus ir kt.) pateikia savo elektroninio pašto adresą, kuris įvedamas į Įstaigoje naudojamą internetinę duomenų bazę. Tokiu būdu sudaroma galimybė prisijungti prie Įstaigos per svetainę www.e-pacientas.lt.

12. Pacientas, pageidaujantis gydytis pas kitą, nei anksčiau pasirinko, gydytoją toje pačioje įstaigoje, pildo prašymą gydytis pas kitą pasirinktos pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos gydytoją (forma Nr.025-025-2/a).

13. Gydytojui nutraukus darbo santykius, administracija skiria kitą gydytoją. Apie gydytojo darbo santykių nutraukimą pacientas informuojamas artimiausio apsilankymo Įstaigoje metu. Asmens sutikimas lankytis pas priskirtą gydytoją arba kito gydytojo pasirinkimas registruojamas užpildžius formą Nr.025-025-2/a.

14. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. V-583 „Dėl gyventojų prisirašymo prie pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų tvarkos“ (su papildymais ir pakeitimais), už prisirašymo dokumentų tvarkymą asmuo (globėjas) privalo mokėti 0,29 Eur mokestį. Jei kitą gydymo įstaigą renkasi anksčiau nei po 6 mėnesių, už prisirašymo duomenų tvarkymą ir medicininės dokumentacijos persiuntimą asmuo (globėjas) pasirinktai įstaigai moka 2,90 euro mokestį. Prirašymo mokestis netaikomas Lietuvos Respublikos bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų moksleiviams bei aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų dieninių skyrių studentams. Jei asmuo studijų laikotarpiu anksčiau nei po 6 mėnesių pasirenka kitą gydymo įstaigą – moka 0,29 euro mokestį.

15. Pirminių ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų gavimo ir teikimo eiliškumo tvarka:

15.1. Įstaigos informacinėje sistemoje www.e-pacientas.lt iki einamojo mėnesio 25 dienos skelbiami Įstaigos kito mėnesio paslaugų teikimo grafikai. Kreipimosi į Įstaigą momentu pacientai registruojami neribojant registravimosi terminų, nepriklausomai nuo to, ar informacinėje sistemoje paskelbti paslaugų teikimo grafikai.

15.2. Priėmimui pas gydytoją pacientai gali registruotis:

15.2.1. atvykę į Šeimos medicinos skyriaus registratūrą;

15.2.2. telefonais, nurodytais Įstaigos internetinėje svetainėje;

15.2.3. informacinėje sistemoje www.e-pacientas.lt

15.2.4. ūmių būklių atvejais dėl skubios pagalbos pacientas gali registruotis telefonu arba atvykęs į Įstaigos registratūrą.

15.3. Šeimos (vidaus ligų / vaikų) gydytojai vyksta į namus pas pacientus pagal šias, žemiau išvardintas indikacijas:

15.3.1. sergantys vaikai nuo gimimo iki 1 metų amžiaus;

15.3.2. karščiuojantys pacientai (temperatūra daugiau nei 38,5 C) ir kai neveikia temperatūrą mažinantys vaistai;

15.3.3. pacientai, kuriems ūmiai (24 val. laikotarpiu) sutriko judėjimo funkcija (pacientas

negali savarankiškai judėti, išskyrus traumas);

15.3.4. pacientai, kuriems karščiavimo metu atsirado naujų odos bėrimų;

15.3.5. pacientai, kuriems yra nustatytas 0–25 procentų darbingumo lygis arba specialusis nuolatinės slaugos poreikis;

15.3.6. vaikai, kuriems nustatytas sunkus neįgalumo lygis;

15.3.7. naujagimiai, gavus informaciją apie jų išvykimą iš gimdymo namų ir atvykimą į namus, jei jų namuose neaplanė slaugytojas ar akušeris (vaikų sveikatos tikrinimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“, nustatyta tvarka).

15.4. Gydytojai chirurgai į namus vyksta pagal šeimos gydytojo kvietimą.

15.5. Atsisakius registruoti gydytojo iškvietai į namus, pacientui išsamiai paaiškinama tokio sprendimo priežastis ir jis registruojamas priėmimui pas gydytoją Įstaigoje.

15.6. Registratūros darbuotojas pacientui, kurio būklė nereikalauja skubios pagalbos ir neatitinka vizito į namus kriterijų (atvykusiam į registratūrą ir besikreipiančiam telefonu), pasiūlo artimiausią objektyviai įmanomą konkretaus asmens sveikatos priežiūros specialisto paslaugos suteikimo datą bei laiką ir užregistruoja pacientą informacinėje sistemoje jo pasirinktu laiku. Jeigu pacientas atsisako gauti paslaugą pasiūlytu laiku ir pageidauja ją gauti vėliau negu per nustatytą terminą, pacientas užregistruojamas jo pasirinkta vėlesne nei nustatytas terminas data (arba nesant paskelbto paslaugų teikimo grafiko registruojamas į laukiančiųjų sąrašą) ir informacinėje sistemoje pažymima, kad pacientas sutinka paslaugą gauti vėliau negu per nustatytą terminą.

15.7. Registruojantis internetu per informacinę sistemą e-pacientas.lt, asmuo pats pasirenka jam tinkantį neužimtą laiką pas norimą specialistą.

15.8. Registruojantis atvykus į registratūrą, išduodamas „Priėmimo pas gydytoją talonas“ (forma Nr.025-4/a), kuriame nurodoma paciento vardas, pavardė, kabineto numeris, gydytojo pavardė, priėmimo data ir laikas.

15.9. Pakartotiniam apsilankymui dėl tos pačios priežasties ir pacientą, sergantį lėtine liga, ilgalaikio sveikatos būklės stebėjimo atvejais dėl antro ir kitų apsilankymų registruoja Įstaigos darbuotojai paciento apsilankymo metu.

15.10. Tais atvejais (pvz. gydytojui susirgus), kai specialistas, pas kurį registruotas pacientas, negali suteikti paslaugos, pacientai, kuriems tą dieną būtina gydytojo konsultacija (pvz. reikia spręsti dėl nedarbingumo pratęsimo), nukreipiami pas kitą gydytoją, nors ir nėra laisvų priėmimo vietų.

15.11. Pacientas, negalintis atvykti nustatytu laiku, apie tai Įstaigai privalo pranešti kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip prieš dvidešimt keturias valandas iki numatomo paslaugos gavimo laiko pradžios.

15.12. Pacientas turi teisę nenurodydamas priežasčių atšaukti registraciją arba pakeisti registracijos datą ir (ar) laiką.

15.13. Paslaugų teikimo eiliškumas:

15.13.1. Pacientai į kabinetus kviečiami laikantis registracijos eiliškumo.

15.13.2. Pacientai, kuriems reikalinga skubi pagalba, priimami be išankstinės registracijos. Pagalbos suteikimo laikas priklauso nuo to, kokios kategorijos skubi pagalba reikalinga – nuo neatidėliotinių veiksmų iki 1 val.

15.13.3. Kiti pacientai priimami pagal registruojantis nurodytą laiką. Priėmimo laiko paklaida, esant objektyvioms priežastims, gali būti iki pusės valandos.

IV. PACIENTŲ KREIPIMOSI Į ĮSTAIGĄ TVARKA DĖL AMBULATORINĖS ANTRINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ

16. Norėdami gauti informaciją apie teikiamas antrines ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, juridiniai ir fiziniai asmenys gali raštu arba žodžiu kreiptis į Gydytojų specialistų ambulatorinių konsultacijų skyriaus registratūrą, gydymo ir slaugos administratorius bei gydančius

gydytojus. Taip pat informacija pateikiama skelbimų lentose, Įstaigos internetinėje svetainėje <https://srsc.lt/>, specialiuose, pacientams skirtuose informaciniuose aplankuose.

17. Dėl sveikatos būklės pacientai gali kreiptis :

17.1. į priėmimo-skubios pagalbos skyrių – visą parą;

17.2. į Gydytojų specialistų ambulatorinių konsultacijų skyrių – darbo dienomis registratūroje nuo 8.00 val. iki 18.00 val. ar gydytojų konsultantų darbo laiku.

18. Į priėmimo-skubios pagalbos skyrių pacientai gali kreiptis :

18.1. dėl būtiniosios pagalbos visą parą su siuntimu (forma Nr. 027/a) arba be jo (vadovaujantis Lietuvos Respublikos SAM 2004-04-08 įsakymu Nr. V-208 ir šio įsakymo pakeitimais bei papildymais);

18.2. ne dėl būtiniosios pagalbos – po šeimos gydytojo darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis;

18.3. dėl planinės hospitalizacijos į slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių – darbo dienomis nuo 7.00 iki 16.00 val., turėdami gydytojo užpildytą formą Nr. 027/a, bei draustumą patvirtinančius dokumentus.

19. Gydytojo konsultanto konsultacijoms pacientai privalo kreiptis į konsultacijų poliklinikos registratūrą darbo dienomis nuo 8.00 iki 18.00 val., pagal gydytojo specialisto darbo laiką:

19.1. būtiniosios pagalbos suteikimui pacientai priimami gydytojo konsultanto darbo laiku pirmumo teise; jeigu tuo metu nėra reikiamo konsultanto, pacientai nukreipiami į ligoninės priėmimo-skubios pagalbos skyrių;

19.2. planinių konsultacijų suteikimui pacientai registruojami telefonu 8-41 55 27 72 ar per elektroninę pacientų registravimo sistemą (IPR). Registracijos telefonu metu registratorė informuoja pacientą apie apsilankymo datą ir laiką bei dokumentus, kuriuos reikalinga turėti atvykstant konsultacijai;

19.3. registruojantis pacientas turi pateikti telefono numerį, kuriuo būtų galima informuoti apie konsultacijos laiko pasikeitimą;

19.4. atvykdamas konsultacijai, pacientas turi turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, sveikatos draudimą įrodantį dokumentą ir šeimos gydytojo arba jo funkcijas atliekančio komandos gydytojo (pediatro, terapeuto, chirurgo, akušerio-ginekologo) ar specialisto konsultanto siuntimą (išskyrus konsultacijas pas gydytoją dermatovenerologą);

19.5. atvykus be siuntimo ir ne dėl būtiniosios pagalbos, už gydytojo konsultaciją reikia sumokėti mokestį ligoninės kasoje pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro patvirtintą mokamų paslaugų kainyną.

20. Nepilnamečiai ar neveiksnūs asmenys į ligoninę ar konsultacijų polikliniką privalo kreiptis su įstatyminiu atstovu, išskyrus būtiniosios medicinos pagalbos atvejus.

21. Norėdami atlikti tyrimus be gydytojo siuntimo, kreipdamiesi dėl profilaktinio ištyrimo, pacientai sumoka nustatyto dydžio mokestį ligoninės kasoje.

22. Pacientai į Įstaigos Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrių guldomi iš priėmimo-skubios pagalbos skyriaus, atvykstantieji privalo pateikti siuntimus atitinkamai sveikatos paslaugai:

22.1. stacionaro paslaugos teikiamos tik pacientams turintiems bendrosios praktikos gydytojo, šeimos gydytojo arba gydančio gydytojo siuntimą;

22.2. dienos stacionaro - šeimos gydytojo ar gydytojo konsultanto siuntimą;

22.3. būtiniosios pagalbos atvejais ligoniai gali kreiptis be siuntimo, o pacientą apžiūrėjęs gydytojas sprendžia dėl stebėjimo paslaugos reikalingumo, kuri gali būti teikiama iki 24 val.

23. Priėmimo-skubios pagalbos skyriuje į Įstaigą guldomiems pacientams:

23.1. pakeičiami rūbai į ligoninės arba leidžiama likti su švariais asmeniniais rūbais. Avalynę leidžiama nešioti asmeninę, neturint jos, apaunami vienkartiniais bachelais;

23.2. atliekamas sanitarinis apšvarinimas;

23.3. užpildoma ligos istorija (forma Nr. 003/a), paciento pagrindiniai duomenys užregistruojami ligonių registravimo priėmimo-skubios pagalbos skyriaus žurnale (forma Nr. 001/a);

24. Paguldžius pacientą į skyrių, jo asmeniniai daiktai (drabužiai, avalynė ir kt.), esant poreikiui, priimami saugoti į ligoninės sandėlį, prieš tai surašius daiktų sąrašą. Ypač vertingi daiktai ir pinigai saugojimui nepriimami, išskyrus tuos atvejus, kai nėra lydinčiųjų asmenų, o ligonio būklė yra sunki. Vertingi daiktai priimami apsaugai nemokamai, surašius jų sąrašą ir dalyvaujant priėmimo skyriuje dirbančiam personalui : gydytojui, slaugytojui ir dar vienam ligoninės darbuotojui.

V. PACIENTŲ LANKYMO TVARKA

25. Pacientų Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje lankymo tvarka:

25.1. pacientai lankomi darbo dienomis nuo 16.00 iki 19.00 val., savaitgaliais ir nedarbo dienomis nuo 11.00 iki 13.00 val., bei nuo 16.00 iki 19.00 val.;

25.2. vienu metu pacientą gali lankyti ne daugiau kaip 2 lankytojai;

25.3. nuo 14.00 iki 16.00 val. stacionaro skyriuose yra ramybės laikas. Tuo laiku ligonius lankyti draudžiama;

25.4. esant infekcijų pavojui, ligoninėje skelbiamas karantinas, nustatomi specialūs vizito saugumo reikalavimai, kurių privalo laikytis lankytojai. Karantino metu sunkių ligonių artimiesiems lankymo leidimai gali būti išduodami atskiru Įstaigos vadovo nurodymu.

VI. NEMOKAMŲ PASLAUGŲ NOMENKLATŪRA IR TEIKIMO TVARKA

26. Teikiamų paslaugų nomenklatūrą nustato įstaigos asmens sveikatos priežiūros licencija (2024-02-01 Nr. 5910), Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir sutartis, sudaryta su teritorine ligonių kasa (toliau –TLK).

27. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos nemokamai visiems prie įstaigos prisirašiusiems pacientams, kurie teisės aktų nustatyta tvarka yra apdrausti privalomuoju sveikatos draudimu. Privalomuoju sveikatos draudimu yra draudžiami Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių piliečiai, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje, taip pat laikinai gyvenantys kitų valstybių piliečiai bei asmenys be pilietybės, jei jie teisėtai dirba Lietuvos Respublikoje, bei nepilnamečiai jų šeimos nariai.

28. Teisę į nemokamas paslaugas įstaigoje turi asmenys, priklausantys žemiau išvardytoms kategorijoms:

28.1. asmenys, turintys teisę gauti bet kurios rūšies pensiją;

28.2. darbingo amžiaus asmenys, užsiregistravę gyvenamosios vietos užimtumo tarnyboje kaip norintys ir galintys dirbti tam tikrą darbą, bei nedarbingi jų šeimos nariai;

28.3. nėščiosios, kurioms įstatymų nustatyta tvarka suteiktos neštumo ir gimdymo, motinystės atostogos;

28.4. vienas iš tėvų, auginantis vaiką iki 8 metų, taip pat vienas iš tėvų, auginantis du ir daugiau vaikų iki jų pilnametystės;

28.5. asmenys iki 18 metų;

28.6. Lietuvos Respublikos bendrojo lavinimo, profesinių, aukštesniųjų ir aukštųjų mokyklų dieninių skyrių moksleiviai ir studentai;

28.7. valstybės remiami asmenys, turintys teisę gauti socialinę pašalpą;

28.8. asmenys, teisės aktais pripažinti neįgaliaisiais;

28.9. kiti įstatymų tvarka nustatyti asmenys.

29. Būtinąją medicinos pagalbą teikiama nemokamai kiekvienam besikreipiančiam į įstaigą, nepriklausomai nuo jo gyvenamosios vietos, prisirašymo prie įstaigos ir socialinių garantijų.

30. Prisirašiusiems ir socialiai apdraustiems asmenims šeimos (vidaus / vaikų ligų) gydytojai, bendruomenės ar bendros praktikos slaugytojai teikia nemokamas pirmines ambulatorines paslaugas (gydytojų apžiūros bei slaugos) paciento namuose, jei jos atitinka kriterijus, nurodytus šių taisyklių 15.3 papunktyje bei slaugytojų pareigų instrukcijose.

31. Visiems asmenims, turintiems teisę į nemokamas paslaugas, nemokamai atliekami laboratoriniai tyrimai, kuriuos reglamentuoja Lietuvos medicinos norma MN 14:2019 “Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė”.

32. Visiems asmenims, apdraustiems privalomuoju sveikatos draudimu ir priklausantiems tikslinėms grupėms, nemokamai teikiamos programinės paslaugos:

32.1. priešinės liaukos vėžio ankstyvoji diagnostinė programa (vyrams nuo 50 iki 69 m.);

32.2. asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencinių priemonių programa (vyrams nuo 40 iki 55 m., moterims nuo 50 iki 65 m.);

32.3. atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programa (moterims nuo 50 iki 65

metų);

32.4. gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programa (moterims nuo 25 iki 60 metų);

32.5. storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa (asmenims nuo 50 iki 74 m., vieną kartą per 2 metus);

32.6. vaikų krūminių dantų dengimas silantais (nuo 6 iki 14 metų) pagal patvirtintas SAM rekomendacijas.

33. Nemokamos pirminės odontologinės paslaugos teikiamos:

33.1. vaikams iki 18 metų ir vyresniems, besimokantiems dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, profesinių mokyklų dieniniuose skyriuose, bet ne ilgiau iki jiems sukanka 24 metai ir socialiai remtiniems asmenims, kai jie pateikia gyvenamosios vietos savivaldybės socialinės paramos skyriaus atitinkamą pažymą;

33.2. prisirašiusiems prie Įstaigos ir pagal pasirašytas sutartis su kitomis asmens sveikatos priežiūros įstaigomis;

33.3. socialiai apdraustiems asmenims nemokamos odontologinės paslaugos teikiamos pagal pirminės odontologinės priežiūros paslaugų, kompensuojamų iš PSDF biudžeto lėšų, mastą bei pagal burnos higienistų medicinos normą bei pagal gydytojo odontologo specialisto konsultacijos metu atliekamų procedūrų sąrašą, patvirtintą LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu.

34. Ambulatorinės antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos nemokamai:

34.1. būtinoji medicinos pagalba, vadovaujantis ūmių klinikinių būklių ir skubios medicinos pagalbos teikimo indikacijų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu ir Europos Sąjungos šalių piliečiams, pateikusiems Europos sveikatos draudimo kortelę arba E112 (arba S2 formos) pažymą, sertifikatą, laikinai pakeičiantį Europos sveikatos draudimo kortelę ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą (pasą);

34.2. planinės stacionarinės ir ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, nurodytos sutartyje su TLK, Lietuvos Respublikos gyventojams, apdraustiems sveikatos draudimu;

34.3. nemokamos planinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos tik dėl pagrindinės ligos (dėl kurios pacientas siųstas ambulatorinei paslaugai ar hospitalizavimui) ir lėšų ribose, nustatytose sutartyse su TLK.

VII. MOKAMŲ PASLAUGŲ NOMENKLATŪRA IR TEIKIMO TVARKA

35. Už Įstaigoje teikiamas *pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas*, jei jos neatitinka būtinosios medicinos pagalbos kriterijų, asmenys moka patys pagal Įstaigos direktoriaus įsakymais nustatytus įkainius, jei:

35.1. pacientas nedraustas privalomuoju sveikatos draudimu;

35.2. pacientas neprisirašęs prie Įstaigos;

35.3. pacientas nėra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas (išskyrus būtinąją pagalbą);

35.4. pacientas pageidauja papildomų paslaugų, nesusijusių su pagrindinės ligos gydymu;

35.5. savo iniciatyva pasirenka brangiau kainuojančias paslaugas, medžiagas, procedūras (šių paslaugų, medžiagų, procedūrų faktinių kainų ir nemokamų paslaugų, medžiagų, procedūrų bazinių kainų skirtumą);

35.6. pageidauja paslaugų, kurios SAM įsakymuose nurodytos kaip mokamos;

35.7. pageidauja skiepų, kurie neįtraukti į profilaktinių skiepimų kalendorių;

35.8. laboratoriniai tyrimai neįeina į šeimos gydytojo normą ir gydytojas juos skiria paciento pageidavimu;

35.9. pageidauja nemediciniųjų paslaugų (dokumentų kopijavimas, išrašų iš asmens sveikatos istorijos ir pažymų apie sveikatos būklę išrašymas, ir kt.).

35.10. moka už gaunant odontologines paslaugas sunaudotas plombines ir kitas odontologines medžiagas bei vienkartinės priemonės (išskyrus vaikus ir vyresnius, besimokančius dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose, profesinių mokyklų dieniniuose skyriuose, bet ne ilgiau kaip iki jiems sukanka 24 metai ir prie Įstaigos prisirašiusius socialiai remtinus asmenis, kai jie pateikia gyvenamosios vietos savivaldybės socialinės paramos skyriaus išduotą atitinkamą pažymą)

35.11. atlikdami profilaktinius sveikatos tikrinimus:

35.11.1. vairuotojai, asmenys, norintys įsigyti civilinį ginklą, vykstantieji į užsienį, licencijuojami civilinės aviacijos specialistai;

35.11.2. įsidarbinant ir dirbant darbus veiklos srityse, kuriose privaloma profilaktiškai tikrintis sveikatą dėl užkrečiamųjų ligų.

35.11.3. neapdrausti privalomuoju sveikatos draudimu (išskyrus nėščiąsias) ir neprisirašę prie Įstaigos.

35.11.4. besikreipiantieji dėl kelių tuo pačiu metu profilaktinių sveikatos tikrinimų moka tik už vieną, daugiau kainuojantį.

36. Jei pacientas kreipiasi dėl mokamų paslaugų, turėdamas privatų sveikatos draudimą, už paslaugas jis susimoka pats ir pagal Įstaigoje gautus, apmokėjimą patvirtinančius dokumentus, pats kreipiasi į jį apdraudusią bendrovę dėl išlaidų kompensavimo.

37. Už Įstaigoje teikiamas *antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas*, jei jos neatitinka būtinosios medicinos pagalbos kriterijų, asmenys moka patys pagal Įstaigos direktoriaus įsakymais nustatytus paslaugų įkainius, jei:

37.1. pacientas, nedraustas privalomuoju sveikatos draudimu ir suteikta paslauga nepriskiriama būtinajai pagalbai;

37.2. pacientas nėra nuolatinis Lietuvos gyventojas;

37.3. pacientas kreipiasi neturėdamas Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau LNSS) įstaigoje dirbančio gydytojo siuntimo. Atvejais, kai pacientas yra draustas privalomuoju sveikatos draudimu ir gydytojas specialistas nustato, kad pacientas kreipėsi pagrįstai, tolesnio gydymo išlaidos apmokamos iš PSDF biudžeto;

37.4. paciento pageidavimu, leidus gydančiam gydytojui, teikiamos papildomos paslaugos, kurios nesusijusios su pagrindinės ligos gydymu;

37.5. pacientas nori gauti paslaugą ne eilės tvarka ir įstaiga turi galimybę suteikti daugiau paslaugų negu numatyta sutartyje su teritorine ligonių kasa;

37.6. kreipiantis pas specialistus konsultantus, nesant būtinajai medicininei pagalbai, išskyrus odos ir venerinių ligų gydytoją be šeimos gydytojo siuntimo;

37.7. pasirenkant brangiau nei bazinė kaina kainuojančias paslaugas, pvz.: medžiagas, procedūras ir kt.;

37.8. už tyrimus, kurie neįeina į II lygio konsultacijų apimtį;

37.9. už paslaugas, pasibaigus sutartyse su TLK nustatytoms apmokėjimo už paslaugas kvotoms;

37.10. mokamos asmens sveikatos paslaugos teikiamos užtikrinus, kad šias paslaugas, apmokamas PSDF biudžeto lėšomis, nustatytą dieną gautų visi jų laukimo eilėje užregistruoti pacientai;

38. Mokamų paslaugų kainynas tvirtinamas Įstaigos direktoriaus įsakymu, skelbiamas Įstaigos internetinėje svetainėje ir laikomas padaliniuose pacientams prieinamose vietose.

39. Paslaugų kainos indeksuojamos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

VIII. PACIENTŲ TEISĖS

40. Pacientas turi teisę į kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas. Kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų rodiklius ir jų turinio reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras.

41. Pacientas turi teisę į savo garbės ir orumo nežeminančias sąlygas ir pagarbų sveikatos priežiūros specialistų elgesį. Pacientui turi būti suteikiamos mokslu pagrįstos nuskausminamosios priemonės, kad jis nekentėtų dėl savo sveikatos sutrikimų. Pacientas turi teisę būti prižiūrimas ir numirti pagarboje.

49. Pacientas turi teisę pasirinkti sveikatos priežiūros įstaigą ir sveikatos priežiūros specialistą, turi teisę į kito tos pačios profesinės kvalifikacijos specialisto nuomonę.

50. Teisė į informaciją:

50.1. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie Įstaigoje teikiamas paslaugas, jų kainas ir galimybes jomis pasinaudoti.

50.2. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie jam sveikatos priežiūros paslaugas teikiantį

sveikatos priežiūros specialistą (vardą, pavardę, pareigas) ir informaciją apie jo profesinę kvalifikaciją.

50.3. Pacientas, pateikęs asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, turi teisę gauti informaciją apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, sveikatos priežiūros įstaigoje taikomus ar gydytojui žinomus kitus gydymo ar tyrimo būdus, galimą riziką, komplikacijas, šalutinį poveikį, gydymo prognozę ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomo gydymo, taip pat apie padarinius atsisakius siūlomo gydymo. Šią informaciją pacientui gydytojas turi pateikti atsižvelgdamas į jo amžių ir sveikatos būklę, jam suprantama forma, paaiškindamas specialius medicinos terminus.

50.4. Šio straipsnio 50.3 papunktyje nurodyta informacija pacientui gali būti nesuteikta tik tais atvejais, jeigu tai pakenktų paciento sveikatai ar sukeltų pavojų jo gyvybei arba kai pacientas šio įstatymo nustatyta tvarka atsisako šios informacijos.

51. Teisė susipažinti su įrašais savo medicinos dokumentuose:

51.1. Paciento pageidavimu jam turi būti pateikti jo medicinos dokumentai. Šiame straipsnyje nurodytų medicinos dokumentų pateikimas pacientui gali būti ribojamas, jeigu juose esanti informacija pakenktų paciento sveikatai ar sukeltų pavojų jo gyvybei.

51.2. Sveikatos priežiūros specialistas pagal savo kompetenciją privalo paaiškinti pacientui įrašų jo medicinos dokumentuose prasmę.

51.3. Psichikos ir elgesio sutrikimų turinčio paciento teisės susipažinti su paciento medicinos dokumentais ypatumus nustato Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymas Nr. I-924 (nauja redakcija 2019 m. sausio 11 d. Nr. XIII-1906).

51.4. Su nepilnamečio paciento iki 16 metų medicinos dokumentais turi teisę susipažinti jo atstovai.

52. Paciento ar jo įgalioto asmens teisė gauti informaciją naudojantis portalais esveikata.lt ir e-pacientas.lt.:

52.1. Pacientui ar paciento atstovui teisė naudotis esveikatos paslaugomis suteikiama jam prisijungus prie informacinės sistemos www.e-pacientas.lt ir www.esveikata.lt bei autentifikavus savo tapatybę.

52.2. Pacientas esveikatos portale turi teisę peržiūrėti savo, vaiko (įvaikio), globotinio elektroninės sveikatos istorijos (ESI) įrašus ir atsisiųsti su jais susijusiu medicininius vaizdus, peržiūrėti išduotus siuntimus, sudarytus e. receptus ir skiepų kalendoriaus įrašus.

52.3. Pacientas turi teisę pasirinkti ir kaip atstovus nurodyti kitus asmenis, kuriuos įgalioja atlikti veiksmus, susijusius su jo sveikatos įrašais, esančiais elektroninėje erdvėje (Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje - ESPBI IS). Pacientas, nurodydamas kitus jam atstovaujančius asmenis, kuriuos įgalioja atlikti veiksmus, susijusius su jo sveikatos įrašais, esančiais ESPBI IS, pateikia šių įgaliojimų terminus, įgaliojimą (-uosius) asmenį (-is) identifikuojančius duomenis. Įgaliojimą atstovui pacientas privalo patvirtinti e. sveikatos portale.

52.4. Pacientas turi teisę gauti pranešimus, priminimus apie išduotus siuntimus, e. receptus, apie kuriuos pacientas informuojamas esveikatos portale jo personalizuotoje srityje. Pacientas turi teisę nurodyti, kad jam nebūtų siunčiami tam tikrų kategorijų elektroniniai pranešimai, susiję su sveikatos priežiūra.

53. Teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą:

53.1. Paciento privatus gyvenimas yra neliečiamas. Informacija apie paciento gyvenimo faktus gali būti renkama asmens duomenų tvarkymą reguliuojančių teisės aktų nustatyta tvarka tik tuo atveju, jeigu tai yra būtina ligai diagnozuoti, gydyti ar pacientui slaugyti.

53.2. Be paciento sutikimo teisės aktų nustatyta tvarka konfidenciali informacija gali būti suteikiama valstybės institucijoms, kurioms Lietuvos Respublikos įstatymai suteikia teisę gauti konfidencialią informaciją apie pacientą.

53.3. Už neteisėtą konfidencialios informacijos apie pacientą rinkimą ir naudojimą atsakoma teisės aktų nustatyta tvarka.

53.4. Užtikrinant paciento teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, šios nuostatos taikymas

gali būti ribojamas įstatymų nustatytais atvejais, kai tai būtina visuomenės saugumo, nusikalstamumo prevencijos, visuomenės sveikatos arba kitų žmonių teisių ir laisvių apsaugai.

53.5. Apie sužalotus pacientus, kuriems žala galėjo būti padaryta nusikalstama veika, sveikatos priežiūros įstaigos privalo nedelsdamos pranešti teisės saugos institucijoms.

54. Pacientas turi teisę į anoniminę sveikatos priežiūrą. Šią teisę turi ne jaunesni kaip 16 metų pacientai, sergantys Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyto sąrašo ligomis. Už sveikatos priežiūros paslaugas, neatskleidžiant asmens tapatybės, pacientas moka pats, išskyrus teisės aktų nustatytas išimtis.

55. Paciento dalyvavimas biomedicininuose tyrimuose ir mokymo procese:

55.1. Be paciento rašytinio sutikimo negalima jo įtraukti į biomedicininčius tyrimus. Paciento įtraukimo į šiuos tyrimus tvarką nustato Biomedicininčių tyrimų etikos įstatymas.

55.2. Įtraukiant pacientą į biomedicininčius tyrimus ir mokymo procesą, turi būti vadovaujamas nuostata, kad paciento interesai ir gerovė yra svarbesni už mokslo interesus.

57. Asmuo turi teisę į paciento žalos atlyginimą.

IX. PACIENTŲ PAREIGOS

58. Pacientas turi susipažinti su jam pateiktomis sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, kitais sveikatos priežiūros įstaigos nustatytais dokumentais ir vykdyti juose nurodytas pareigas.

59. Pacientas privalo rūpintis savo sveikata, sąžiningai naudotis savo teisėmis, jomis nepiktnaudžiauti, bendradarbiauti su Įstaigos specialistais ir darbuotojais.

60. Pacientas, užsiregistravęs planinei asmens sveikatos priežiūros paslaugai gauti, tačiau negalintis atvykti nustatytu laiku, privalo apie tai informuoti Įstaigą ne vėliau kaip prieš dvidešimt keturias valandas iki numatomo paslaugos gavimo laiko pradžios.

61. Pacientai, norėdami gauti sveikatos priežiūros paslaugas, privalo pateikti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, išskyrus būtinosios sveikatos priežiūros atvejus.

62. Pacientas turi suteikti sveikatos priežiūros specialistams informaciją apie savo sveikatą, persirgtas ligas, atliktas operacijas, vartotus ir vartojamus vaistus, alergines reakcijas, genetinį paveldimumą ir kitus pacientui žinomus duomenis, reikalingus tinkamai suteikti sveikatos priežiūros paslaugas.

63. Pacientas, gavęs informaciją apie jam skiriamas sveikatos priežiūros paslaugas, savo sutikimą ar atsisakymą dėl šių sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo turi patvirtinti parašu.

64. Pacientas privalo vykdyti sveikatos priežiūros specialistų paskyrimus ir rekomendacijas arba Įstaigos nustatyta tvarka atsisakyti paskirtų sveikatos priežiūros paslaugų. Pacientas privalo informuoti sveikatos priežiūros specialistus apie nukrypimus nuo paskyrimų ar nustatyto režimo, dėl kurių jis davė sutikimą.

65. Pacientas privalo pagarbiai ir deramai elgtis su visais sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojais ir kitais pacientais.

X. PACIENTŲ SIUNTIMO KONSULTACIJAI, STACIONARINIAM GYDYMUI, IŠRAŠYMO IR PERKĖLIMO Į KITAS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGAS TVARKA

66. Gydančiam gydytojui nustačius, kad pacientą reikia siųsti į kitą gydymo įstaigą dėl konsultacijos, tyrimo ar stacionarinio gydymo, suformuojamas ir patvirtinamas siuntimas ESPBI IS priemonėmis - pildoma E027.

67. Formuojant siuntimą, užpildomi siuntimo elektroninio dokumento laukai, nurodoma siuntimo išdavimo priežastis, galima pateikti nuorodas į su siuntimu susijusius paciento ESPBI IS įrašus ir kitą reikalingą informaciją. Suformuotas siuntimas patvirtinamas gydytojo elektroniniu parašu.

68. Tokiu atveju, kai yra pildomas elektroninis siuntimas, rašytinė siuntimo forma yra nepildoma.

69. Esant Įstaigos IS ir ESPBI IS veikimo sutrikimų, dėl kurių nėra galimybės dokumentų pildyti elektroniniu būdu, siuntimai pildomi rašytiniu būdu (forma Nr. 027/a „Medicinos dokumentų išrašas / siuntimas“).

70. Pacientui atsisakius vykti specialisto konsultacijai ar stacionariniam gydymui, gydytojas apie tai įrašo jo asmens sveikatos istorijoje, o pacientas tai patvirtina savo parašu. Asmeniui atsisakius pasirašyti, jo nuostatą pasirašytinai patvirtina du medicinos darbuotojai.

71. Pacientų, gulinčių Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje, išrašymo tvarka :

71.1. sprendimą išrašyti ligonį priima gydantis gydytojas ir/ar gydymo veiklos administratorius;

71.2. pacientai iš ligoninės išrašomi šiais atvejais :

71.2.1. pasibaigus 120 dienų valstybės nustatytajam laikotarpiui;

71.2.2. nukreipiant į kitą gydymo įstaigą;

71.2.3. esant gydytojų konsiliumo išvadoms, kai paciento būklė pagerėjo, neberekalinga stacionarinė priežiūra ir slauga;

71.2.4. pacientui grubiai pažeidus vidaus tvarkos taisykles.

72. Išleidžiant pacientą iš Įstaigos, jam parengiami ir atiduodami visi reikalingi dokumentai (ligos epikrizė, receptai vaistams gydymuisi namuose, siuntimas gydytojo konsultacijai ar gydymui, nedarbingumo pažymėjimas).

73. Perkėlimo į kitas sveikatos priežiūros įstaigas tvarka:

73.1. pacientas perkeliamas į kitą sveikatos priežiūros įstaigą, kai atsiranda mediciniškai pagrįstas būtinumas (kai tolimesnis gydymas ir (ar) ištyrimas neatitinka Įstaigoje teikiamų paslaugų lygio);

73.2. perkėlimą organizuoja gydantis gydytojas ir (ar) gydymo veiklos administratorius, priėmimo-skubios pagalbos skyriuje dirbantis gydytojas;

73.3. paciento transportavimas vykdomas ligoninės transportu ir pagal sudarytą sutartį su Šiaulių apskrities GMP;

73.4. pacientui, pareiškusiam norą tęsti gydymą kitoje sveikatos priežiūros įstaigoje, tačiau nesant perkėlimo į kitas sveikatos priežiūros įstaigas indikacijų, pervežimo išlaidas apmoka pacientas.

74. Gydantis gydytojas, prieš 24 val. iki išrašymo iš slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus, informuoja pacientą apie gydymo stacionare užbaigimą.

75. Pacientas, išvykimo dieną, susipažinęs su pateikta informacija, pasirašo stacionare ligos istorijoje, nurodydamas pasirašymo datą.

XI. GINČŲ IR KONFLIKTŲ TARP ĮSTAIGOS IR PACIENTŲ SPRENDIMO TVARKA

76. Įstaigos darbuotojas, su kuriuo bendraudamas pacientas ar jo atstovas išreiškia nepasitenkinimą teikiamomis asmens sveikatos priežiūros paslaugomis ar jų organizavimu, pirmiausia stengiasi išsiaiškinti nepasitenkinimo esmę ir problemą išspręsti.

77. Jei konfliktas kilo dėl paciento sveikatos problemų ir nepavyksta priimti sprendimo, tenkinančio abi puses, pacientas nukreipiamas į gydytojų konsultacinę komisiją.

78. Jei operatyviai problemos išspręsti nepavyksta, pareiškėjas gali žodžiu arba raštu kreiptis į Įstaigos direktorių, direktoriaus pavaduotoją medicinai arba medicinos auditorių.

79. Paciento pateikti rašytiniai pareiškimai (skundai, pasiūlymai, pareiškimai) nagrinėjami Įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka ir per 20 dienų pateikiamas atsakymas pareiškėjui.

80. Jei paciento netenkina jo pareiškimo nagrinėjimo Įstaigoje išvados, pacientas turi teisę kreiptis į kitas valstybines institucijas teisės aktų nustatyta tvarka.

81. Jei pacientas elgiasi agresyviai, grasina, galimai yra apsvaigęs nuo alkoholio, toksinių, psichotropinių ar narkotinių medžiagų, įstaigos personalas turi teisę iškviesti policiją.

XII. SVEIKATOS ISTORIJŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ NUORAŠŲ DARYMO IR IŠDAVIMO PACIENTAMS BEI KITIEMS ASMENIMS TVARKA

82. Įstaigos gydytojai ir slaugos darbuotojai pildo LR Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos ir rūšies pacientų dokumentus (asmens sveikatos istorijas, neščių korteles bei kitus medicininius dokumentus) – popierinius ir elektroninius variantus ir jie saugomi Lietuvos Respublikos įstatymų bei LR Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

83. Įstaigoje pildomi paciento medicininiai dokumentai yra Įstaigos nuosavybė ir nei pacientas, nei kiti asmenys neturi teisės jų išnešti iš Įstaigos.

84. Pacientui (jo atstovui) pageidaujant (parašius prašymą) ir pateikus asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, jo lėšomis Įstaiga padaro ir išduoda paciento medicininių dokumentų kopijas. Ši paciento teisė gali būti ribojama tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

85. Be paciento sutikimo asmens sveikatos istorijos bei kiti medicininiai dokumentai (jų kopijos, išrašai) teisės aktų nustatyta tvarka gali būti išduodami valstybės institucijoms, kurioms Lietuvos Respublikos įstatymai suteikia teisę gauti konfidencialią informaciją apie pacientą ir tik gavus raštišką prašymą.

86. Pacientui persirašius į kitą gydymo įstaigą, jo asmens sveikatos istorija (f 025/a, f 025/a-112/a) tai gydymo įstaigai išsiunčiama pagal pastarosios raštišką prašymą (f 025-025-3/a).

XIII. INFORMACIJOS APIE SVEIKATOS BŪKLĘ TEIKIMAS PACIENTUI, KITIEMS ASMENIMS IR INSTITUCIJOMS

87. Informacijos apie paciento sveikatos būklę teikimas pacientui ir kitiems asmenims:

87.1. Pacientas turi teisę gauti informaciją apie savo sveikatos būklę, ligos diagnozę, įstaigoje taikomus ar gydytojui žinomus kitus gydymo ar tyrimo būdus, galimą riziką, komplikacijas, šalutinį poveikį, gydymo prognozę ir kitas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos paciento apsisprendimui sutikti ar atsisakyti siūlomo gydymo, taip pat apie padarinius atsisakius siūlomo gydymo. 87.2. Savo valią gauti arba negauti šią informaciją pacientas išreiškia pasirašydamas formoje „Sutikimas dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir asmens duomenų tvarkymo“ (toliau sutikimo forma) - išbraukdamas nereikalingą žodį (sutinku / nesutinku) ties pateiktais teiginiais ir sprendimą patvirtindamas parašu atitinkamuose sutikimo formos langeliuose.

87.3. Visa informacija apie paciento buvimą Įstaigoje, sveikatos būklę, diagnozę, tyrimų rezultatus, prognozes ir gydymą, taip pat visa kita asmeninio pobūdžio informacija apie pacientą yra laikoma konfidencialia; tokia išlieka ir po paciento mirties.

87.4. Pacientui sutikus (padarius atitinkamą įrašą sutikimo formoje), informacija apie jo sveikatos būklę teikiama:

87.4.1. pačiam pacientui, pateikusiam asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus;

87.4.2. asmenims, kuriuos pacientas nurodė formoje „Sutikimas dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir asmens duomenų tvarkymo“;

87.5. Informacija apie nepilnamečių pacientų iki 16 metų sveikatos būklę suteikiama jų teisėtiems atstovams.

88. Informaciją apie sveikatos būklę gydytojas turi pateikti pacientui suprantama forma, paaiškindamas specialius medicinos terminus.

89. Informacijos pateikimo pacientui ribojimas:

89.1. Informacija pacientui gali būti nesuteikta tais atvejais, jeigu tai pakenktų paciento sveikatai ar sukeltų pavojų jo gyvybei.

89.2. Informacija pacientui neteikiama, kai pats pacientas atsisako šios informacijos.

89.3. Informacija neteikiama pacientui, kuris negali būti laikomas gebančiu protingai vertinti savo interesus.

89.4. Informacijos pateikimo pacientui apribojimai netaikomi, kai dėl paciento atsisakymo gauti informaciją gali atsirasti žalingų padarinių pacientui ar kitiems asmenims.

90. Paciento ar jo įgalioto asmens galimybės gauti informaciją naudojantis e. sveikatos portalu:

90.1. Pacientui ar paciento atstovui teisė naudotis e. sveikatos paslaugomis suteikiama jam prisijungus prie e. sveikatos portalo ir autentifikavus savo tapatybę.

90.2. Pacientas e. sveikatos portale gali peržiūrėti savo, vaiko (įvaikio), globotinio elektroninės sveikatos istorijos (ESI) įrašus ir atsisiųsti su savo įrašais susijusiu medicininius vaizdus, peržiūrėti išduotus siuntimus, sudarytus e. receptus ir skiepų kalendoriaus įrašus.

90.3. Pacientas gali pasirinkti ir kaip atstovus nurodyti kitus asmenis, kuriuos įgalioja atlikti veiksmus, susijusius su jo sveikatos įrašais, esančiais Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (ESPBI IS).

91. Detalesnė informacijos apie paciento sveikatos būklę teikimo tvarka nurodyta Įstaigos direktoriaus patvirtintuose vidaus dokumentuose.

XIV. SOCIALINĖS GLOBOS PADALINIO GYVENTOJŲ IR PACIENTŲ TURIMŲ DIRBINIŲ IŠ BRANGIŲJŲ METALŲ, BRANGIŲ PROTEZŲ IR PINIGŲ REGISTRAVIMO BEI SAUGOJIMO TVARKA

92. Guldant asmenį į Įstaigos globos padalinį ar atsiradus nenumatytoms aplinkybėms paciento apsilankymo Įstaigoje metu (sunki paciento būklė vizito pas gydytoją metu ir pan.), asmenys informuojami, kad pinigai, dirbiniai iš brangiųjų metalų, brangūs protezai gali būti paimami saugojimui. Už neatiduotų saugojimui brangių daiktų ir pinigų saugumą Įstaiga neatsako. 93.

Asmeniui (atstovui) sutikus palikti materialines vertybes saugojimui, į „Brangių daiktų ir pinigų saugojimo žurnalą“ įrašoma asmens vardas, pavardė, išvardijami paimami saugojimui daiktai, pinigų kiekis, data, pasirašo daiktų savininkas ar jo atstovas ir daiktus priėmęs darbuotojas; pacientui dėl sveikatos būklės negalint pasirašyti, pasirašo du Įstaigos darbuotojai.

94. Išrašomas kvitas (dviem egzemplioriais), kuriame nurodoma asmens vardas, pavardė, priimami saugojimui daiktai, pinigų kiekis, data, pasirašo daiktų savininkas ar jo atstovas ir daiktus priėmęs darbuotojas. Daiktai, pinigai ir kvitas įdedami į voką, kuris stebint asmeniui ir (ar) jo atstovui užklijuojamas. Ant voko užrašomas daiktų savininko vardas, pavardė, gimimo data. Kitas kvito egzempliorius atiduodamas daiktų savininkui (atstovui).

95. Vokai su brangiais daiktais ir pinigais saugomi seife.

96. Asmuo, jo atstovas ar paveldėtojas, atsiimdamas materialines vertybes, privalo patikrinti voko turinį darbuotojo akivaizdoje bei „Brangių daiktų ir pinigų saugojimo žurnale“ pasirašytinai patvirtinti, kad visos vertybės gražintos ir pretenzijų neturi. Atsiimdamas materialines vertybes jų savininkas, atstovas ar paveldėtojas įrašo savo vardą, pavardę, datą ir pasirašo.

97. Asmeniui mirus, saugoti priimtos materialinės vertybės perduodamos teisėtiems asmens paveldėtojams, pateikusiems paveldėjimo liudijimą bei savo asmens dokumentus.

98. Materialinių vertybių savininkas, jo atstovas ar paveldėtojas, parašu patvirtinęs daiktų ir/ar pinigų gražinimą, netenka teisės reikšti bet kokias pretenzijas dėl šio turto.

99. Darbuotojas, gražinęs saugotas materialines vertybes, „Brangių daiktų ir pinigų saugojimo žurnale“ įrašo savo vardą, pavardę, pasirašo.

XV. DARBŲ SAUGĄ REGLAMENTUOJANČIŲ ĮSTATYMŲ, KITŲ TEISĖS AKTŲ IR NORMINIŲ DOKUMENTŲ NUOSTATOS

100. Visi įstaigos darbuotojai ir pacientai privalo laikytis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme nustatytų reikalavimų.

101. Darbo vietoje ir įstaigoje privaloma laikytis darbų saugos, priešgaisrinės, elektros saugos, infekcijų kontrolės reikalavimų, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu bei kitų teisės aktų, susijusių su darbų sauga, nuostatomis, Įstaigos vadovo įsakymais. Įvykus avarijai, nelaimingam atsitikimui ar patyrus traumą darbe nelaimingo atsitikimo vietą (atsižvelgiant į aplinkybes) išlaikyti nepakitusia, darbuotojas privalo nedelsdamas pranešti

padalinio vadovui ir darbų saugos specialistui ar kitam atsakingam asmeniui.

102. Darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose, darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose nurodytus jų saugaus naudojimo reikalavimus.

103. tinkamai naudoti kolektyvines ir (ar) asmenines apsaugos priemones;

104. Nedelsiant pranešti savo tiesioginiam vadovui, darbo saugos specialistui, ar kitam atsakingam asmeniui apie situaciją, kuri jų manymu gali kelti pavojų. Taip pat privalo pranešti apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių patys pašalinti negali arba neprivalo.

105. Savavališkai neišjungti, nekeisti ar nešalinti saugos ir sveikatos įtaisų ar ženklų, naudoti tokius įtaisus pagal paskirtį ir apie jų gedimus pranešti tiesioginiam vadovui, darbų saugos specialistui ar atsakingam asmeniui.

106. Įstaigos nustatyta tvarka patikrinti sveikatą; darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku patikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam už tą laiką, kol patikrins sveikatą, nemokamas darbo užmokestis.

107. Darbų saugą ir sveikatą reglamentuojantys Įstaigos dokumentai: Darbuotojų saugos ir sveikatos įvadinė instrukcija, Darbuotojų saugos ir sveikatos darbo vietoje instrukcijos, Įvadinė (bendra) gaisrinės saugos instrukcija ir kiti norminiai aktai.

108. Darbuotojai, turintys tiesioginį kontaktą su pacientu, privalo vilkėti švarią ir tvarkingą medicininę aprangą.

109. Įstaigos darbuotojai privalo laikytis darbo drausmės, ateiti ir išeiti iš darbo laiku, pagarbiai ir dalykiškai bendrauti su kitais darbuotojais, pacientais, lankytojais, vykdyti Įstaigos direktoriaus, tiesioginių vadovų ir atsakingų darbuotojų nurodymus.

110. Darbuotojai privalo nedelsiant pranešti savo tiesioginiams vadovams apie iškilusius konfliktus ar nesusipratimus su pacientais ir/ar jų atstovais, lankytojais.

111. Įstaigos darbuotojai privalo teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinti pacientų asmens duomenų saugumą:

112. Pacientų ir darbuotojų saugumui užtikrinti teritorija ir bendrosios patalpos, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, gali būti stebimos vaizdo kameromis.

113. Be raštiško vadovo sutikimo filmuoti, fotografuoti daryti garso įrašus Įstaigoje draudžiama.

114. Personalas savo veikla privalo nepažeisti aplinkos kokybės normatyvų ir standartų, laikytis atliekų nukenksminimo, transportavimo, sandėliavimo, šalinimo tvarkos.

108. Įstaigos darbuotojai turi racionaliai ir taupiai naudoti darbo priemones, transportą, elektros energiją ir kitus materialinius išteklius.

109. Įstaigos elektroniniais, telefono ryšiais, biuro įranga, kanceliariinėmis bei kitomis priemonėmis darbuotojai gali naudotis tik su darbu susijusiais tikslais.

110. Personalui, pacientams ir lankytojams draudžiama įstaigos patalpose rūkyti, vartoti alkoholinius gėrimus, vartoti narkotines / psichotropines medžiagas (išskyrus šių medžiagų vartojimą gydymo tikslais, prižiūrint medicinos personalui).

111. Personalui, pacientams, lankytojams draudžiama įstaigos patalpose ir jos teritorijoje turėti šaltąjį ir/ar šaunamąjį ginklą (išskyrus tarnybinių)

112. Darbuotojams draudžiama valgyti patalpose, kuriose teikiamos paslaugos pacientams.

113. Įstaigos administracija neatsako už darbuotojų ir pacientų asmeninius daiktus, paliktus koridoriuje, laukiamajame, rūbų (saugomų rūbinėje) kišenėse ir kitose Įstaigos vietose.

114. Už nepilnamečių saugumą Įstaigos patalpose atsako juos atlydėję asmenys.

115. Įstaigoje draudžiama į patalpas atsivesti (atsinešti) gyvūnus.

XVI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

116. Visuomenės informavimo priemonių atstovai, taip pat kiti asmenys, norintys filmuoti ir/ar fotografuoti Įstaigos teritorijoje, privalo tai suderinti su Įstaigos administracija. Visuomenės informavimo priemonių atstovai bendrauti su pacientu ir/ar jį filmuoti, fotografuoti Įstaigoje ar jos teritorijoje gali tik suderinę su Įstaigos administracija bei gavę to paciento sutikimą.

117. Taisyklės yra privalomos visiems Įstaigos darbuotojams, pacientams bei jų atstovams, globos padalinio gyventojams.

118. Taisyklės įsigalioja nuo jų patvirtinimo datos.

119. Darbuotojai su Taisyklėmis supažindinami pasirašytinai arba elektroninėmis priemonėmis.

120. Taisyklės gali būti keičiamos ir / ar papildomos pasikeitus darbo organizavimui ar teisės aktams.
